

Bengt Ohlsson, Kolka. Albert Bonniers förlag.

Kolka – vem eller vad är det? Frågan finns där genom större delen av Bengt Ohlssons nya roman, tillkommen som ett litterärt experiment. Själv berättade han på Bokmässan hur detta experiment bestod i att skriva i snabbare takt än annars, och på en något stapplande engelska. Förlaget krävde docka att en bok i Sverige måste komma ut på svenska, så han fick översätta sin egen bok tillbaka till svenska. Denna språkliga vilshenhet blir därmed en sällsam parallell till en ung flickas liv.

För Kolka handlar om en tonårstjej som har lyckan – eller är det olyckan?– att få följa med sin pappa från ett fattigt liv i Lettland till en överdådig miljö England. En kväll kliver Katrina, en rik engelska med anor och slott, in genom dörren till den bar flickans pappa drev i deras hemstad. Boken börjar strax före bröllopet med pappan, som ska ske i Katrinas slottsträdgård. Dottern beslutat sig för att hädanefter bara tala och skriva engelska. Det gamla språket och landet lämnar hon därefter bakom sig, tänker hon.

Ohlsson kliver obesvärat in i en tonårstjejs liv och leverne. Livet levs nästan lika mycket i cyberrymden som i den "vanliga världen". Hon brottas med känslor av underlägsenhet och rädsla för att inte räcka till, och hon försöker hantera det genom att skapa sig ett alter ego på nätet. Ett alter ego som driver henne mot katastrofens rand, eller är det kanske mot den största lyckan?

Att en medelålders man väljer att skriva ur en tonårstjejs perspektiv är modigt, och i långa stycken lyckas Bengt Ohlsson. Men på ett par ställen i romanen vacklar identiteten något, och som läsare rycks man ut ur dess berättelse och undrar om en tonårstjej verkligen kan resonera så vuxet.

Förutom att skildra en ung kvinnas försök att finna sig tillrätta i ny situation finns där också stråk av spänningsroman. Vart kommer tonårstjejs alter ego på nätet att föra henne och hennes närmaste? Bengt Ohlssons roman ger läsaren en mängd frågor att brottas i ett psykologiskt porträtt som också blir en metafor för ett modernt komplicerat liv.

Och Kolka? Jag avslöjar inget för romanen avgörande, när jag berättar att det är en plats i Lettland. En plats där havet brusar och sanden yr.

Jakob Carlander

Ingress:

Kan en manlig författare berätta en ung kvinnas historia? Kan den berättade kvinnan leva ett annorlunda liv i främmande land? I Bengt Ohlssons nysa roman löper spåren samman mellan skapare och skapad.

Bildtext: Bengt Ohlsson är ses av många som en av vår tids starkaste berättare och tilldelades 2004 Augustpriset för romanen Gregorius.